

AB-BESLUIT

Aan : Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering : 13-12-2023
Auteur : Alwine van Doornik
Onderwerp : aanpassing Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (GR OD NHN) aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR)
Agendapunt : 2.1a
Bijlage(n) : 2
Portefeuille : L.Hj. Voskui;

Voorgesteld Besluit DB voor AB op 8-11-2023

Met ingang van 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Op grond hiervan dienen alle gemeenschappelijke regelingen- waaronder die van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord- aangepast te worden. Het DB stelt het AB voor om de aan de Wgr aangepaste, gewijzigde Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (GR OD NHN) vast te stellen. Na vaststelling in het AB, wordt deze onder leiding van de Regietafel Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord aan de gemeenteraden en provinciale staten voor een zienswijze aangeboden.

Op grond van de wetwijziging is een zienswijzeprocedure verplicht bij het treffen, **het wijzigen van**, het toetreden tot en het uittreden uit een GR. Dus ook bij deze verplichte wijziging naar aanleiding van de wetwijziging.

Na besluitvorming in de gemeentebesturen en het provinciebestuur kan de gewijzigde GR OD NHN gepubliceerd worden, waarna deze in werking treedt. De procedure is erop gericht dat de gewijzigde GR OD NHN uiterlijk op 1 juli 2024 in werking treedt, zoals bepaald is in de gewijzigde WGR.

Het DB stelt het AB voor: met de tekst van de gewijzigde GR OD NHN in te stemmen.

Aanleiding

Per 1 juli 2022 zijn wijzigingen doorgevoerd in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De bedoeling van deze wetwijziging is dat gemeenteraden meer invloed hebben op de gemeenschappelijke regelingen. Een deel van de wijzigingen is verplicht en bij een deel is het aan de gemeenteraden en provinciale staten hierover te beslissen. Daarbij is het van belang dat raden en provinciale staten dezelfde keuzes maken. De gewijzigde wetgeving heeft een invoeringstermijn van twee jaar. Dit betekent dat uiterlijk 1 juli 2024 de teksten van alle gemeenschappelijke regelingen moeten zijn aangepast aan de wetwijziging. In Noord-Holland Noord heeft de Regietafel Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord het voortouw genomen om voor de gemeentes in deze regio het traject van de aanpassing van de gemeenschappelijke regelingen te stroomlijnen met als doel om zoveel mogelijk tot gelijklopende teksten in de verschillende gemeenschappelijke regelingen te komen.

Eind 2022, begin 2023 hebben alle raden in Noord-Holland Noord het plan van aanpak vastgesteld en daarmee, via de colleges, de opdracht gegeven aan de regietafel om regie te voeren op dit traject.

Daartoe hebben ambtelijke werkgroepen, bestaande uit ambtenaren vanuit de gemeentes en de gemeenschappelijke regelingen zich gebogen over de gewijzigde Wgr om tot gelijklopende, werkbare teksten te kunnen komen. Vanuit de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord hebben de accounthouder, de directiesecretaris en de jurist bedrijfsvoering deelgenomen in verschillende ambtelijke werkgroepen.

Bijna alle gemeenteraden hebben het door de Regietafel voorgestelde kaderstellende besluit vastgesteld. Bij enkele gemeenteraden heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Op grond van het kaderstellende besluit van de gemeenteraden legt het DB aan u de gewijzigde tekst van onze gemeenschappelijke regeling ter instemming voor, waarna deze aan de gemeenteraden en provinciale staten zal worden voorgelegd voor het afgeven van een zienswijze en besluitvorming (1^e helft 2024).

Achtergrond

In het voorliggende voorstel tot wijziging van de Gemeenschappelijke regeling OD NHN stemt het AB in met de voorgestelde tekst in de Gemeenschappelijke regeling over de volgende (gewijzigde) artikelen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Overzicht te wijzigen artikelen uit de Wgr

1. Artikel 51 Zienswijzeprocedure aangaan / treffen / wijziging regeling
2. Artikel 52 Opnemen voorwaarden uittreding en de gevolgen daarvan
3. Artikel 52 + Artikel 58, 58B en 59 Aanvullende zienswijze Nieuwe uiterlijke termijnen kadernota & begroting
4. Artikel 52 Participatie van ingezetenen
5. Artikel 52 Evaluatie
6. Artikel 52 Actieve informatieplicht vanuit het bestuur
7. Artikel 52, lid 1 sub i Mogelijkheid gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen
8. Archiefparagraaf*

*Het voorstel focust zich op de implementatie van wetwijzigingen. Andere aanpassingen die politiek gevoelig (kunnen) zijn vallen buiten de scope van het plan. Wel is er ruimte voor het meenemen van technische aanpassingen. Omdat niet alle gemeenschappelijke regelingen voldoen aan de eisen van de Archiefwet is het voorstel om naast de wetwijzigingen van het wgr-traject alle regelingen nu ook aan te passen voor de archiefparagraaf.

Inhoudelijk advies van DB aan AB

Voorgesteld kader per artikel

Artikel 51 Verplichte zienswijzeprocedure bij het treffen, het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een GR

Dit artikel hoeft niet opgenomen te worden in de regelingen zelf. Deze verplichting vloeit direct voort uit de wet. Opnemen in de regelingen is daarom niet noodzakelijk.

NB De OD NHN neemt deze bepaling niet op in de GR OD NHN. Vloeit namelijk direct voort uit de wet.

Artikel 52 Voorwaarden uittreding

De uittredingsbepaling is een verplicht onderdeel van de gemeenschappelijke regeling. Het betreft een (vrij technische) wijziging waarbij wordt bepaald wat de minimale termijn van deelname, de opzegtermijn en de uittreedsom is.

Bij **uittreding** is het voorstel een **minimale termijn van deelname** te hanteren van 4 jaar, te rekenen vanaf de datum van deelname aan/toetreding tot de regeling en een **opzegtermijn** van tenminste één jaar in acht te nemen. De **uittreedsom** wordt berekend aan de hand van de directe reële schade, berekend over een overbruggingsperiode van 5 jaar. De hoogte van de reële schade wordt berekend door de accountant van de GR, aangevuld met een bindend advies van een onafhankelijke derde (bijvoorbeeld een externe accountant).

NB De OD NHN neemt deze bepaling over met een toevoeging, die al in onze GR was opgenomen. In onze GR wordt een terugneming van taken aangemerkt als een gedeeltelijke uittreding. Waar is deze bepaling terug te vinden in de GR OD NHN?: Deze bepaling staat in artikel 38 van de GR OD NHN.

Artikel 52 Aanvullende zienswijzeprocedure omtrent besluiten en Artikel 58, 58b en 59

Aanpassen termijnen voor indiening van kadernota, ontwerpbegroting en begroting

Voorstel is om naast de **verplichte zienswijzeprocedure** op de begroting een aanvullende zienswijze procedure vast te leggen voor drie besluiten: 1. Kadernota (is nu al het geval in Noord-Holland Noord en wordt hiermee bevestigd), 2. Bestemming van het rekeningresultaat (in plaats van de jaarrekening als geheel) en 3. Strategische of meerjarenplannen (voor zover een GR een dergelijk plan of document heeft). Voorstel is daarnaast om de **termijnen** te handhaven die in 2018 zijn overeengekomen in het kader van vaststelling van FUGR (en Spoorboekje) en deze op te nemen in de GR, met inbegrip van de onder 1 genoemde besluiten. Het handhaven van de huidige afspraken voorkomt vergaderingen voor raden in het zomerreces, en blijft binnen de nieuwe wettelijke termijnen.

NB De OD NHN neemt deze bepalingen over (voor zover deze nog niet in de GR waren opgenomen)

Waar zijn deze bepalingen terug te vinden in de GR OD NHN?:

Deze bepalingen staan respectievelijk in:

- Artikel 28 (kadernota);
- Artikel 31 lid 3 en lid 4 (bestemming rekeningresultaat);
- Artikel 29 (de meerjarenbeleidsplannen) is een nieuw artikel in de GR OD NHN.

Artikel 52 Participatie van ingezetenen en belanghebbenden

Het voorstel is om participatie voor ingezetenen en belanghebbenden alleen op te nemen in de gemeenschappelijke regeling als de raden bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam. Het overgrote deel van de GR-en zijn collegeregelingen, en zijn er dus geen bevoegdheden overgedragen. Daar ligt het voor de hand om inspraak lokaal in te passen via reguliere inspraakmogelijkheden bij bijv. het vaststellen van beleidskaders die door de GR-en uitgevoerd worden. Wanneer de raden wel bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, ligt inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling wel voor de hand. Hoe deze inspraak wordt geregeld is aan het Algemeen Bestuur van de regeling.

NB De OD NHN heeft hierover een bepaling opgenomen in de GR.

Waar is deze bepaling terug te vinden in de GR OD NHN?:

In artikel 21 is opgenomen dat de OD NHN geen participatieregeling opneemt, omdat aan de OD NHN geen beleidstaken in mandaat zijn opgedragen.

Artikel 52 Evaluatie gemeenschappelijke regeling

Elke GR dient een tekst op te nemen over de evaluatie van de regeling. Dit betekent dat in elke regeling wordt aangegeven of er wel of niet evaluaties plaats vinden, en zo ja, op welke wijze. Het voorstel is dat in elke GR evaluaties plaats vinden en om hierbij ruimte te geven voor maatwerk. Elke GR kan met een tekstvoorstel komen voor een evaluatieprocedure en deze wordt met het geheel van de gewijzigde regeling voor zienswijze en/of besluit aan de raden voorgelegd.

NB De OD NHN heeft deze bepaling in de GR opgenomen.

Waar is deze bepaling terug te vinden in de GR OD NHN?:

De OD NHN had al een evaluatiebepaling in artikel 39 lid 2.

Deze bepaling staat nu in het nieuwe artikel 42 in de GR OD NHN.

Artikel 52 Actieve informatieplicht van bestuur aan raden

Informatieverstrekking aan de raden (en staten) gebeurt zo vroeg mogelijk, schriftelijk en op hoofdlijnen. Het bestuur (DB, AB en/of voorzitter) zendt de informatie altijd schriftelijk, rechtstreeks naar en gelijktijdig aan de raden van de deelnemende gemeenten (en staten), in cc aan de colleges

van de deelnemers. Indien de informatie wordt verstrekt door DB of voorzitter dan worden de AB-leden vooraf geïnformeerd.

NB De OD NHN heeft deze bepaling in de GR opgenomen, met uitzondering van de tweede bullit. Dat is de volgende tekst: "Informatie op hoofdlijnen wordt verstrekt, behalve als een detail (politiek) relevant is of als er specifiek om is gevraagd". De begrippen genoemd in deze tekst zijn niet duidelijk. De OD NHN kan hieraan alleen voldoen als zij hiervan op de hoogte wordt gesteld. Dit vindt plaats in het accounthoudersoverleg.

Waar is deze bepaling terug te vinden in de GR OD NHN?:
Deze bepaling staat in het nieuwe artikel 16 in de GR OD NHN

Artikel 52, lid 1 sub i Gemeenschappelijke adviescommissie

Dit artikel hoeft niet opgenomen te worden in de regelingen zelf. Deze verplichting vloeit direct voort uit de wet. Opnemen in de regelingen is daarom niet noodzakelijk.

NB De OD NHN neemt deze bepaling niet op in de GR OD NHN. Vloeit namelijk direct voort uit de wet.

Archiefparagraaf

Het gaat om het actualiseren en in overeenstemming brengen van de archiefparagrafen met de Archiefwettelijke vereisten. De paragraaf bevat artikelen over Archiefzorg, Archiefbeheer, Archiefbewaarplaats, Toezicht, Verantwoording, Terbeschikkingstelling en Beheer.

NB De OD NHN heeft deze bepaling in de GR opgenomen.

Waar is deze bepaling terug te vinden in de GR OD NHN?:
Deze bepaling staat in het nieuwe artikel 40 in de GR OD NHN

Het advies van het DB aan het AB is: in te stemmen met de gewijzigde GR OD NHN. Zie hierboven de reactie van de OD NHN op de hierboven genoemde kaders.

Alternatieven

Het kaderstellende besluit, waarvan de inhoud hierboven is weergegeven, is leidend bij de doorvertaling naar alle gemeenschappelijke regelingen, waaronder die van de GR OD NHN. De wijziging van de GR OD NHN is dan ook grotendeels in lijn met het kaderstellende besluit van de gemeentes, welk besluit in nauwe samenwerking met griffiers, directeuren GR, juristen, controllers en inhoudsdeskundige ambtenaren van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen tot stand is gekomen.

Daar waar de wet daartoe ruimte biedt zijn in dit door de Regietafel geleide traject ook alternatieven en de bijbehorende voor- en nadelen afgewogen. Alternatieven zijn dus nadrukkelijk aan de orde geweest tijdens het traject.

Daar zijn conceptteksten uit voort gekomen die bij de gemeenteraden en provinciale staten ter besluitvorming voorliggen. Omdat de taken van de verschillende GR' en verschillend zijn en op verschillende wetgeving gebaseerd zijn, valt er in bepaalde artikelen niet aan te ontkomen om de teksten op onderdelen aan te passen (maatwerk). Waar dit voor de OD NHN het geval is wordt dit hierboven bij de verschillende artikelen weergegeven.

Gevolgen

De wet vereist dat alle gemeenschappelijke regelingen uiterlijk op 1 juli 2024 zijn gewijzigd. Gelet op doorlooptijden van besluitvormingsprocedures is dit ambitieus, maar naar verwachting (zonder grote tegenslagen) haalbaar.

Financiële gevolgen

Bepaalde wijzigingen zouden kunnen leiden tot hogere kosten voor onze GR, bijvoorbeeld het uitvoeren van een evaluatie op grond van de evaluatiebepaling of indien alle deelnemers besluiten tot het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. Dit is op dit moment echter nog niet te voorzien, maar de extra kosten zullen in die gevallen opgenomen moeten worden in de begroting.

Juridische gevolgen

Door de aanpassing van onze GR voldoen we aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regeling.

Personele gevolgen

Zie onder financiële gevolgen. Een evaluatie of de instelling van een gemeenschappelijke adviescommissie zal tot meer personele inzet nopen.

Communicatieve gevolgen

Omdat de provincie Noord-Holland deelnemer is van onze GR, zal de gewijzigde GR OD NHN door Gedeputeerde Staten worden gepubliceerd, waarna deze in werking treedt. Daarnaast zal deze zowel op intranet als op de website worden geplaatst, zodat een ieder er kennis van kan nemen.

Overige gevolgen

Geen

Risico's

De wet vereist dat alle gemeenschappelijke regelingen uiterlijk op 1 juli 2024 zijn gewijzigd conform de wet. Gelet op doorlooptijden van besluitvormingsprocedures is dit ambitieus, maar naar verwachting (zonder grote tegenslagen) haalbaar. De laatste raden beslissen op 31 oktober 2023 over de kaders. Voorts is het bestuurlijke traject voor het aanpassen van onze GR een omvangrijke en tijdrovende klus, waarna de GR nog voor een zienswijze en besluitvorming aan de gemeentebesturen moet worden gezonden.

Echter:

Omdat de raden en provinciale staten aan de voorkant hun inbreng hebben kunnen leveren en die inbreng ook zorgvuldig is betrokken bij de totstandkoming van het voorstel van de Regietafel is de verwachting dat de raden en provinciale staten geen of beperkt gebruik zullen maken van het geven van een zienswijze.

Er is sprake van ambtelijke samenwerking binnen de Regietafel in dit project waardoor er redelijk snel geschakeld kan worden.

Vervolprocedure

1. Na instemming van het AB, komt de gewijzigde Gemeenschappelijke regeling OD NHN uiterlijk 15 december 2023 via de Regietafel naar de gemeenten en provincie voor een *zienswijzeprocedure*. In deze zienswijzeprocedure maken de gemeentebesturen en het provinciaal bestuur voor 1 maart 2024 hun zienswijze kenbaar.
2. De gemeentebesturen en het provinciebestuur ontvangen vervolgens een terugkoppeling op de zienswijzen en uiterlijk 15 april 2024 wordt de gewijzigde gemeenschappelijke regeling, met inachtneming van de zienswijzen, *ter besluitvorming*, aan deze besturen voorgelegd. Alle gemeenteraden en provinciale staten maken daarbij uiterlijk 25 juni 2024 hun besluit kenbaar.
3. Tussen 26 juni en 1 juli 2024 worden onze gewijzigde GR OD NHN door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland gepubliceerd. Daags na publicatie is deze dan van kracht.

Bijlagen

1. De gewijzigde GR OD NHN;
2. Was-woordt lijst van de wijzigingen

Besluit AB op 13-12-2023

Conform voorstel.

Ondertekening

De voorzitter,

De secretaris,

L.Hj. Voskuil

Q.M. Foppe